

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

./ Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra samrådet i Videnskabsudvalget tirsdag den 7. september 2010 vedrørende antallet af afviste ansøgere til universiteterne.

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen

8. september 2010

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 09-048616
Dok nr. 1506457
Side 1/1

Samråd (åbent) i Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi tirsdag den 9. september 2010 vedr. antallet af afviste ansøgere på universiteterne – UVT – alm. del – spørgsmål AH

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål AH:

Hvad er baggrunden for, at et rekordhøjt antal unge i 2010 blev afvist på landets universiteter og, hvad agter ministeren at gøre ved dette?

Svar:

Vi skal have flere højtuddannede i Danmark. Viden er fundamentet for vækst, og vi ved fra undersøgelser, at flere højtuddannede øger produktiviteten i samfundet.

Derfor er det også en udfordring, som jeg tager meget alvorligt, når vi kan se, at der i år har været mange afviste ansøgere til universitetsuddannelserne.

Vi må imidlertid ikke glemme, at tallene fra årets optag faktisk generelt er rigtig positive.

Der har i år været rekord mange ansøgere – over 30.000 alene til universiteterne.

Sammenlignet med sidste år var der den 30. juli i år 13 procent flere ansøgere, der fik tilbudt en plads på universiteternes bacheloruddannelser.

Over 23.000 nye studerende fik et positivt svar, hvilket er flere end nogensinde før.

Ansøgerne har taget regeringens opfordring fra sidste år til sig og søgt bredt – både fagligt og geografisk. De største stigninger i antallet af optagne har vi set på universiteterne uden for hovedstadsområdet.

Blandt sommerens mange gode nyheder er også, at vi har set en markant stigning i optaget på de naturvidenskabelige uddannelser på 18 procent. Især er optaget højt på de traditionelle retninger, som fysik, kemi og matematik.

Det er desuden positivt, at der har været en stor stigning i optaget til it-uddannelserne.

Samtidig er der desværre også i år mange ansøgere, der er blevet afvist. I alt fik 7.949 ansøgere afslag på deres ansøgning den 30. juli.

Mange af de afviste er dog efterfølgende blevet optaget på andre uddannelser i løbet af de seneste uger i den såkaldte anden optagelsesrunde. Her kan de afviste ansøgere søge ind på de uddannelser, der har ledige pladser.

Vi kender først de endelige tal for optagne og afviste i løbet af oktober måned. Men efter anden optagelsesrunde vil problemet med mange afviste ansøgere altså ikke være så stort, som de første tal viser.

Det er også vigtigt at sige, at andelen af afviste, i forhold til hvor mange, der er blevet optaget, faktisk er faldet i år. Efter første runde var det 23 procent af ansøgere til universitetet, der fik afslag. Det er to procentpoint færre end sidste år.

Det relative fald har fundet sted på trods af det historisk høje ansøgertal. Årets optag er derfor rigtig flot. Både set i forhold til den udfordring, som de store ungdomsårgange udgør og i forhold til antallet af afviste tidligere år.

Mange af universiteterne har gjort en ekstra indsats for at optage flere studerende i år. Det er helt i overensstemmelse med de opfordringer, som både jeg selv og ministeriet er kommet med siden optagelsen sidste år.

Når vi taler om de afviste ansøgere til universiteterne, er det desuden vigtigt at huske, at en hel del ansøgere er blevet afvist, fordi de ikke opfyldte de specifikke adgangskrav. De var altså ikke fuldt kvalificerede til de uddannelser, de har søgt.

De specifikke adgangskrav er fastsat i samarbejde med universiteterne for at sikre, at de studerende, der bliver optaget, har de nødvendige faglige kvalifikationer.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Over en tredjedel af de afviste – 3003 ud af 7949 – blev som, fordi de ikke opfyldte adgangskravene, eller fordi deres ansøgning på anden måde var mangelfuld.

Side 3/3

Den primære årsag til, at der hvert år afvises ansøgere er imidlertid, at der særligt er nogle uddannelser, der er meget populære. Her er der for mange ansøgere til, at universiteterne vil kunne give dem alle en uddannelse af tilstrækkelig høj kvalitet – og også flere ansøgere end samfundet har brug for.

Det giver ikke mening at uddanne tusindvis af kandidater inden for fag, som hverken det private eller det offentlige arbejdsmarked efterspørger. Det er jo at gøre både samfundet og de studerende en bjørnetjeneste.

Det er derfor, det er så vigtigt, at vi opfordrer de unge til at søge bredt. Både geografisk og fagligt. Spredningen i årets ansøgninger viser som sagt, at denne opfordring er blevet hørt af rigtig mange ansøgere. Men vi vil aldrig kunne undgå, at nogle bliver afvist.

Sagen er således ikke så enkel, så man bare kan udtale, at ”alle skal kunne optages”. Men ikke desto mindre er de afviste ansøgere en udfordring, som jeg tager meget alvorligt.

For den enkelte ansøger, der ønsker at komme ind på sit drømmestudie, er det frygteligt ærgerligt at blive afvist. Samtidig har vi som samfund brug for mange flere højtuddannede.

Det er også derfor vi, sammen med Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti, har sat os den ambitiøse målsætning, at 50 procent af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse i 2015. De seneste tal, fra 2008, viser, at 46,6 procent af en ungdomsårgang forventes at få en videregående uddannelse.

Vi skal sikre, at uddannelserne matcher samfundets behov. Derfor er det min klare ambition, at vi skal have øget antallet af studiepladser på de uddannelser, som er mest efterspurgt af aftagerne. Og hvor flere kandidater vil kunne bidrage mest til den fremtidige vækst.

Arbejdet med at øge antallet af studiepladser skal ske i tæt dialog med universiteterne.

Spørgsmålet om optagelseskapaciteten og udfordringen med at nå 50 procent målsætningen har været et fast emne på dagsordenen på de dialogmøder, som Videnskabsministeriet både i efteråret 2009 og foråret 2010 har afholdt med universiteterne.

Det er naturligvis en dialog, jeg vil fortsætte. Derfor har jeg også inviteret alle universiteternes rektorer til et møde her i september, hvor netop det her emne er på dagsordenen. Jeg har derudover løbende møder med universiteternes bestyrelsesformænd, hvor jeg vil drøfte emnet.

Jeg er helt sikker på, at universiteterne som centrale samfundsinstitutioner også vil være med til at tage deres del af ansvaret for, at vi får uddannet nogle flere kandidater.

Samtidig har vi i de senere år udvidet kapaciteten på universiteterne - både i forhold til undervisere og undervisningsfaciliteter. Det er en forudsætning for, at optaget kan øges uden, at det går ud over kvaliteten af uddannelserne.

For eksempel har vi gennemført en massiv satsning for at øge andelen af ph.d.'ere. For øjeblikket optager universiteterne omkring 2400 nye ph.d.'ere om året.

Og snart vil byggekranerne fylde godt op i landskabet rundt omkring på universiteterne. For med globaliseringsaftalen fra 2009 er der afsat seks milliarder kr. til at modernisere universiteternes laboratoriefaciliteter.

Vi skal også fortsat have fokus på ansøgerne. De studerende skal have frihed til at søge ind på de uddannelser, som de drømmer om.

Men det er klart, at det jo ikke er alle, der kan blive læge, psykolog eller jurist. For eksempel er optaget til medicinuddannelsen fastlagt i samarbejde med Sundhedsstyrelsen på baggrund af en vurdering af det fremtidige behov for læger. Derfor er løsningen heller ikke bare at etablere flere studiepladser på medicin – selvom det er et populært studie.

I stedet skal vi motivere de unge til at søge bredere. Et mere realistisk søgemønster forudsætter, at de unge søger uddannelse på et oplyst grundlag. Derfor skal vi have styrket vejledningen i overgangen mellem ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser.

Det er også vigtigt, at vi i endnu højere grad får de unge til at interessere sig for de uddannelser, som samfundet har mest brug for, og hvor der i mange tilfælde er ledige pladser hvert år.